



CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA

Broj: 02-03-6737/1

Podgorica, 07. maj 2018. godine

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
- n/r ministra, g-dina Pavla Radulovića -

Poštovani gospodine Raduloviću,

Povodom *Predloga uredbe o zabranjenim odnosno dozvoljenim načinima upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalijama koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst *Predloga uredbe* i pripremljeni *Izveštaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.*

Uvidom tekst i dostavljeni *Izveštaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa* utvrđeno je da za sprovođenje ovog propisa nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija je saglasno sa *Predlogom uredbe o zabranjenim odnosno dozvoljenim načinima upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalijama koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu.*

S poštovanjem,



IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA

NAZIV PROPISA

Predlog uredbe o zabranjenim odnosno dozvoljenim načinima upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Predloženim aktom rješavaju se sljedeći problemi:

- Predlog uredbe ima za cilj potpuno usklađivanje sa Prilogom XVII Uredbe (EC) br. 1907/2006 Evropskog parlamenta i Savjeta o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju hemikalija (REACH) i osnivanju Evropske agencije za hemikalije; Direktivom (EC) br. 2004/42 Evropskog parlamenta i Savjeta o ograničavanju emisija isparljivih organskih jedinjenja nastalih upotrebom organskih rastvarača u određenim bojama i lakovima i proizvodima za završnu obradu vozila; Prilozima I i II Uredbe (EC) 850/2004 Evropskog parlamenta i Savjeta o dugotrajnim organskim zagađujućim supstancama; kao i djelimično usklađivanje sa Uredbom (EU) br. 2017/852 Evropskog parlamenta i Savjeta o živi, a sve u cilju bezbjednog upravljanja hemikalijama koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- Praksa kroz dosadašnju primjenu postojećeg Pravilnika o zabrani i ograničenju korišćenja, stavljanja u promet i proizvodnji hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu ("Službeni list Crne Gore", br. 49/13, 12/16), pokazala je da je neophodno jačanje implementacije, što će se postići donošenjem navedene Uredbe;
- Razlog donošenja uredbe proizilazi iz procesa EU integracija, odnosno potpunog usaglašavanja sa pravnom tekovinom EU. Takođe, Predlogom uredbe precizirane su pojedine odredbe kako bi se otklonile nedoumice u primjeni.
- Širok spektar regulatornih mjera zaštite od opasnih hemikalija je regulisan REACH Uredbom i drugim navedenim propisima EU, koji su prenešeni Predlogom uredbe. Glavni subjekti u procesu implementacije su dobavljači hemikalija, proizvođača odnosno proizvođači, uvoznici, dalji korisnici ili distributeri koji stavljanje na tržište hemikalije, proizvode. Sva ograničenja i zabrane propisane EU regulativama važe i u Crnoj Gori od 2013. godine kada je donešen Pravilnik o zabrani i ograničenju korišćenja, stavljanja u promet i proizvodnji hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu, koji je u 2016. godini i dopunjava, u cilju usklađivanja sa EU regulativama. Shodno predlogu uredbe, nema oštećenih subjekata u odnosu na važeći pravilnik, jer istim nijesu uvedeni novi zahtjevi ni za privatni ni državni sektor.
- „Status quo“ ili mogućnost „ne činiti ništa“ podrazumijeva da se stvari ostave onakve kakve i jesu. Budući da se očekuje otvaranje Poglavlja 27, neusklađivanje sa pravnom

tekovinom EU ne bi imalo pozitivan efekat i moglo bi se odraziti na dinamiku pregovora sa EU. Takođe, hemikalije koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu moraju se mijenjati bezbjednijim alternativama.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.
- Predloženim propisom se omogućava potpuno usaglašavanje sa navedenom EU regulativom. Kako se Predlog uredbe odnosi na proizvodnju, stavljanje na tržište, odnosno specifične upotrebe supstance jedan od ciljeva jeste i uvođenje bezbjednijih alternativa. Ako ograničenje ima formu zabrane svih ili određenih načina upotrebe supstance, bezbjednije alternative moraju da se pronađu. Uz ograničenja, neprihvatljivi rizici po zdravlje ljudi i životnu sredinu se mogu izbjeći. Postupak zamjene je srž akcije za smanjenje rizika koje opasne hemikalije predstavljaju po životnu sredinu i zdravlje ljudi. Na EU nivou postoji veliki broj portala koji su besplatni, višjejezični i služe za razmjenu informacija o alternativnim supstancama i tehnologijama, kao i veliki broj platformi, alatki i uputstava za procjenu supstanci i upravljanje postupkom zamjene.
- Navedeni ciljevi dati su u Strategiji upravljanja hemikalijama 2015-2018 kako bi promovisali primjere dobre prakse proizvođača i distributera koji sprovode politiku bezbjednog upravljanja hemikalijama. Usvajanje Predloga uredbe utvrđeno je Programom pristupanja Crne Gore EU 2018-2020, za III kvartal 2018.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (Uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa.)
- Obrazložiti preferiranu opciju?
- Jedini način uređenja ovog pitanja je regulatorna opcija, kroz donošenje gore navedenog propisa. "Status quo" se za rješavanje ovog problema ne može uzeti kao prihvatljiva opcija, jer se radi o ključnim pitanjima koje treba urediti na način da se obezbijedi potpuna i efikasna implementacija zabrana i ograničenja upotrebe, stavljanja na tržište i proizvodnje hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu. Takođe, ovo je jedini način za potpuno usklađivanje sa direktivama i regulativama EU u ovoj oblasti.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Rješenja data u propisu uticaće na: dobavljače hemikalija, odnosno proizvođače, uvoznike proizvoda, dalje korisnike ili distributere koji stavljaju na tržište proizvode. Crna Gora nema proizvođača hemikalija, svi uvoznici, distributeri uglavnom uvoze iz zemalja EU koja već godinama implementira navedena ograničenja i zabrane upotrebe, stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu i koje već uveliko koriste bezbjednije alternative. Neprihvatljiv rizik je jedan od tri opisa karaketa

rizika (prihvatljiv, povećan i neprihvatljiv), odnosno rizik kojim se ne može upravljati, sem na način propisan Predlogom uredbe. Različite mjere upravljanja rizikom promoviraju zamjenu opasnih supstanci bezbjednijim alternativama.

- Bezbjednije hemikalije su dobre i za potrošače i za poslovanje kompanija. Kompanije koje ih koriste mogu poboljšati svoj brend, što donosi ekonomske koristi.
- Propis neće izazvati dodatne troškove građanima i privrednim subjektima, s obzirom da se bezbjednije alternative već uveliko implementiraju u zemljama EU odakle se i uvoze proizvodi.
- Zamjena najopasnijih hemikalija bezbjednijim alternativama je najčešće ekonomski opravdana za privredne subjekte, pored toga što je korisna za zdravlje ljudi i životnu sredinu. Treba imati u vidu da se ne može samo porediti cijena kilograma opasne hemikalije sa cijenom kilograma njene bezbjednije alternative, jer je postupak procjene kompleksniji. Takođe, cijene bezbjednijih alternativa nisu statične, one su skuplje na početku, ali se njihova cijena smanjuje sa porastom tražnje. Pored toga, zamjena opasnijih hemikalija je način da se smanje troškovi vezani za rukovanje opasnim hemikalijama (upotreba posebnih ličnih zaštitnih sredstava, primjena mjera za smanjenje rizika, upravljanje opasnim otpadom i sl).
- Donošenje propisa ne iziskuje dodatne troškove, jer ne predviđa osnivanje novih institucija, kao ni zapošljavanje novih službenika, ni nabavku nove opreme.
- U procesu donošenja ovog propisa nijesu utvrđene biznis barijere, jer nema (dodatnih) opterećenja na privatni sektor. Takođe nema ni opterećenja administrativnog sistema.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbjeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za sprovođenje propisa nisu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore
- Implementacija propisa ne prouzrokuje međunarodne finansijske obaveze.
- Za sprovođenje propisa nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.
- Neće se donositi dodatni podzakonski akti.
- Implementacijom propisa neće se ostvarivati prihodi za budžet Crne Gore.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti.

- U izradi Predloga uredbe nije korišćena eksterna ekspertiza.
- U izradi predloga uredbe kao članovi radne grupe učestvovali su, pored predstavnika Direktorata za životnu sredinu Ministarstva održivog razvoja i turizma i predstavnici

Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, Uprave carina, Uprave za inspekcijske poslove.

- Ministarstvo održivog razvoja i turizma, je u skladu sa Uredbom o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona ("Sl. list CG", br. 12/12), dana 6. marta 2018. godine obavijestilo zainteresovanu javnost da je pokrenulo postupak javne rasprave za navedeni Predlog uredbe.
- Tekst Predloga uredbe bio je postavljen na web stranicama Ministarstva održivog razvoja i turizma, Portalu e-Uprave, Arhus centara. Ministarstvo je ovim objavljivanjem uputilo poziv građanima, stručnim i naučnim institucijama, državnim organima, strukovnim udruženjima, nevladinim organizacijama, medijima i drugim zainteresovanim organizacijama i zajednicama da se uključe u javnu raspravu i daju svoje predloge, primjedbe i sugestije na tekst Predloga uredbe. Zainteresovani subjekti su svoje komentare, mišljenja, primjedbe i sugestije mogli dostaviti u pisanoj ili elektronskoj formi do 12. aprila 2018. godine Ministarstvu održivog razvoja i turizma. Javna rasprava u formi tribine održana je 12. aprila 2018. godine, u prostorijama Ministarstva održivog razvoja i turizma.
- Pored predstavnika Ministarstva održivog razvoja i turizma na javnoj tribini nije bilo drugih zainteresovani subjekata.
- Ministarstvo je pripremio Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi o tekstu Predloga uredbe, koji će biti objavljen na web stranici Ministarstva.
- Ministarstvo održivog razvoja i turizma uputilo je Predlog uredbe na davanje mišljenja, primjedbi i sugestija nadležnim ministarstvima i institucijama.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Prepreka za implementaciju propisa nema.
- Mjera koja se preduzima tokom primjene propisa radi ispunjenja ciljeva jeste vršenje redovne inspekcijske kontrole od strane nadležne inspekcije, a preko sanitarnog inspektora. Sanitarni inspektor vrši inspekcijski nadzor nad primjenom ograničenja proizvodnje, stavljanja na tržište, ili upotrebu hemikalija ili proizvoda odnosno proizvoda u opštoj upotrebi. Takođe, kontrolu uvoza, izvoza i tranzita hemikalija vrši Uprava carina, u skladu sa propisom kojim je uređena oblast nadzora proizvoda na tržištu.
- Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva su poštovanje propisanih ograničenja odnosno zabrana za određene hemikalije, kako pojedinačno tako i u proizvodima.
- Agencija za zaštitu prirode i životne sredine i navedeni inspekcijski organi imaju zakonom utvrđene nadležnosti za sprovođenje primjene ovog propisa. Nadzor nad radom Agencije vrši Ministarstvo održivog razvoja i turizma.

Podgorica, 18.04.2018.

